

staatsbosbeheer

Nieuwsbrief #5

Noordwaard

Datum: oktober 2024

Via de nieuwsbrief Noordwaard houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen in dit gebied.

Deze nieuwsbrief verschijnt zes keer per jaar. Vorige nieuwsbrief gemist? Kijk dan op:

<https://www.staatsbosbeheer.nl/Natuurgebieden/biesbosch/noordwaard>.

Omsloten door het Nationaal Park De Biesbosch, precies tussen de rivier de Nieuwe Merwede en de Brabantse Biesbosch, ligt de Noordwaard. Het is een sinds 2015 ontpolderd gebied dat nu fungeert als doorstroomgebied. Op die manier helpt de Noordwaard om droge voeten te houden in de regio rondom Gorinchem en Dordrecht – nu én in de toekomst, als rivieren door het veranderende klimaat vaker extreme hoeveelheden regen te verwerken krijgen en de zeespiegel stijgt. Begin 2022 spraken Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer af om het beheer van de Noordwaard samen aan te pakken, in ieder geval voor de komende tien jaar. Rijkswaterstaat is en blijft eigenaar en doet het technisch beheer, en Staatsbosbeheer doet het natuur- en vegetatiebeheer.

In deze nieuwsbrief

- Beheermaatregelen
- Waarnemingen
- Herstel Laarzenpad
- Nacht van de Nacht
- Nieuws van FREE Nature
- Nieuws van Rijkswaterstaat
- Contactgegevens

Beheermaatregelen

Schonen van watergangen

Zoals elk jaar worden de watergangen in de laagbekade polders in de Noordwaard in het najaar geschoond. Het doel hiervan is om te voorkomen dat de watergangen dicht groeien en op den duur verlanden. Wanneer dit gebeurt voeren de watergangen het overtollige water slecht af waarna delen van het gebied zo nat worden dat er geen beheer meer kan plaatsvinden.

In een binnendijks gebied (en in de hoogbekade polders in de Noordwaard) legt het waterschap vast hoe vaak watergangen onderhouden moeten worden en wat het waterpeil moet zijn. Dit is wettelijk vastgelegd in een waterschapsverordening (ook wel keur genoemd). In een legger is vastgelegd waar elke watergang precies aan moet voldoen. De legger wordt door het waterschap vastgesteld en wordt gebaseerd op de functies die de gronden hebben in het peilgebied waar de watergang onderdeel van uitmaakt.

Omdat de watergangen in het doorstroomgebied en in de laagbekade polders buitendijks liggen en direct of indirect onder

invloed staan van de rivierwaterstand vallen deze niet onder de keur van een waterschap. Het onderhoudsregime en de waterstanden worden hier door Staatsbosbeheer zelf bepaald en zijn gebaseerd op de eisen die Rijkswaterstaat stelt aan de doorstroming en worden afgestemd op de natuurwaarde van de omliggende percelen. Door het gefaseerd schonen wordt gezorgd dat de waterhuishouding in orde blijft (er moeten voldoende watergangen vrij zijn van begroeiing) maar ook dat er watergangen zijn waar

juist het hele jaar door begroeiing aanwezig is. Doordat sommige delen een paar jaar ongemoeid blijven zorgt de begroeiing in de watergangen voor dekking voor vissoorten zoals de grote en de kleine modderkruiper. Rietkragen die blijven staan bieden vanaf het vroege voorjaar broedgelegenheid voor bijvoorbeeld rietzangers. Van watergangen die altijd een belangrijke afwaterende functie hebben wordt de helft van het profiel geschoond. Als je naar de doorsnede van de watergang kijkt heeft dit als resultaat dat de helft helemaal schoon van vegetatie is en goed kan doorstromen en de andere helft nog begroeid is.

Het schonen gebeurt met een maaikorf. Dit is een bak aan een arm van een kraan of trekker met een open structuur (korf) waar water en slib doorheen kan. Aan de bak zitten bewegende messen die vegetatie op de slootbodem afknijpt.

Waarnemingen

Zeldzame soorten van de afgelopen tijd

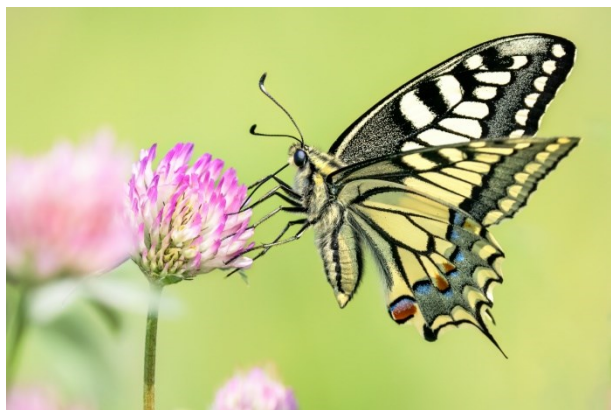
Het is najaar! De warmte is uit de lucht en de laatste zonnige dagen lijken achter ons te liggen. Ook de natuur is langzaam toe aan het werken naar de winter die voor de deur staat. De aantallen insecten begint af te nemen en de vogeltrek is in volle gang. Tijd om eens terug te kijken op de afgelopen twee maanden.

Inmiddels is de Koereiger geen zeldzaamheid te noemen in de Biesbosch, de afgelopen jaren zijn de aantallen van deze zuidelijke reigersoort hard gestegen. In het najaar verzamelen de vogels in de schemering op vaste slaapplekken om daar samen de nachten door te brengen. Ook de bosjes langs de bandijk blijken hier erg geschikt voor te zijn. Dit jaar slaapt een groep van tientallen vogels op deze slaapplek. Het hoogst getelde aantal ging over maar liefst 68 vogels! Dit zijn aantallen waar je tien jaar geleden nog niks bij kon voorstellen!

Een soort die niet vaak gezien wordt in de Noordwaard is de Grote Modderkruiper. Deze soort leeft een erg verborgen bestaan in de sliklaag op de bodem van langzaam stromende polderslootjes. Met veel moeite worden modderkruipers af en toe gevangen met een schepnet. Een stuk makkelijker is het dus als iemand anders dit voor je doet, zoals deze grote zilverreiger bijvoorbeeld. Fotograaf Erik Poelen wist dit mooi vast te leggen.

Een soort die nóg zeldzamer is in de Noordwaard is de Doodshoofdvlinder. Deze fraaie nachtvlindersoort komt vooral voor in Zuid-Europa maar wordt af en toe ook in Nederland gezien. Zo werd een rups op het fietspad gevonden op de Bandijk. Helaas overleefde deze rups de oversteek niet... Een vlinder die meer geluk had de afgelopen maanden was de koninginnenpage. Naar een heel mager voorjaar zagen we in augustus en september eindelijk weer mooie aantallen koninginnenpages vliegen in de Noordwaard.

Herstel Laarzenpad

Als je er loopt, is het je vast opgevallen: het Laarzenpad in de Kleine Noordwaard spoelt langzaam weg. Graag willen we het pad herstellen. Het is de bedoeling om met Biesboschklei een nieuw pad aan te leggen tegen het bestaande pad aan. Aanplant van riet en wilgen tegen het pad aan zorgen ervoor dat het pad robuuster wordt tegen het water. Voor het herstel van het laarzenpad is €47.500 nodig, waarvoor wij helaas geen financiering krijgen. Met behulp van bedrijven en fondsen hopen we €35.000 op te halen. Ook de bezoekers van de Biesbosch vragen we hun steentje bij te dragen. Via crowdfunding en andere acties rekenen we op een bedrag van nog eens €12.500.

Doneren kan via de site:

https://www.buitenfonds.nl/crowdfunding/projecten/project/laarzenpad_kleine_noordwaard

Nacht van de Nacht

Zaterdag 26 oktober jl. vond op de Pannekoek de Nacht van de Nacht plaats. In totaal verwelkomden we 140 deelnemers. In groepjes van 20 personen werden zij door een gids meegenomen het donker van de Biesbosch in. Onderweg leerden ze in 5 verschillende 'theaters' van alles over de Biesboschbewoners in de nacht. Naast dieren zoals de bever en de visarend, werd er ook aandacht besteed aan de liniecrossers en de vriendwerkers. De reacties op deze belevingstocht waren uitstekend en de theaters werden bijzonder goed gewaardeerd.

Volgend jaar hopen we tijdens de Nacht van de Nacht op zaterdagavond 25 oktober opnieuw een belevingstocht te organiseren.

Nieuws FREE Nature

Noordwaardse hengsten bevolken Deens natuurgebied

Vorige maand zijn 3 jonge hengsten uit de Noordwaard, samen met een harem Zeeuwse dames, verhuist naar een natuurgebied in het noorden van Denemarken. De dieren zijn nu losgelaten in een wengebied van ongeveer 140 hectare. In de komende jaren zal het leefgebied stapsgewijs worden uitgebreid naar 5.000 hectare. De paarden zullen, net als in de Noordwaard, een grote bijdrage gaan leveren aan de natuur. Ze grazen stugge grassen als duinriet weg, waardoor meer planten de ruimte krijgen om te groeien. Ook creëren ze looppaden en zandbaden waar bijvoorbeeld insecten weer van profiteren. Ze delen hun leefgebied nu al met edelherten en in de toekomst wellicht ook wilde runderen en wisenten. Een mooie bestemming voor deze jonge hengsten uit de Noordwaard!

Nieuws Rijkswaterstaat

In de Noordwaard zijn kuddes grazers aanwezig, die in geval van hoog water terecht moeten kunnen op zogenaamde hoogwatervluchtplaatsen. Deze hoogwatervluchtplaatsen zijn de hoger gelegen delen in de Noordwaard. Hier kunnen de dieren schuilen voor het hoge water en de kuddebeheerders zorgen ervoor dat hier voldoende voer aanwezig is.

De oude weg bij het Galleigat was zacht en zorgde voor problemen tijdens het evacueren van het vee en het aanvoeren van het voer. In oktober heeft Team Rijntakken deze weg verhard, zodat de hoogwatervluchtplaats ten alle tijden bereikbaar is. Voor de wegverharding is gekozen voor het gebruik van betongranulaat als zijnde de schoonste vorm van geschikt materiaal en binnen korte tijd zal de weg weer groen kleuren.

Verder is het weer tijd voor de jaarlijkse inspectie en worden de duikers gecontroleerd en waar nodig doorgespoten, zodat de doorstroombaarheid van de Noordwaard in het aankomende hoogwaterseizoen weer optimaal is.

Contactgegevens Noordwaard

Vragen aan de boswachter en/of
aanmelden voor de nieuwsbrief:

Jonas Pronk, boswachter beheer Noordwaard:
j.pronk@staatsbosbeheer.nl of 06-13 64 94 62

Kuddes FREE Nature

- Calamiteiten grote grazers: 06-29 01 57 31 (24 uur per dag)
- Beheerder Tanja de Bode: tanja.debode@freenature.nl of 06-33 68 00 51
- Meer informatie: www.freenature.nl